

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-290-298](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-290-298)

УДК 658.155:005.334

JEL Classification: G32; M14; L21; Q01

Ольга Володимирівна Попело

доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та адміністрування

Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: popelo.olha@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4581-5129>**Владислав Андрійович Драгун**

аспірант, кафедра менеджменту та адміністрування

Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: vladdragun2@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2524-007X>**ФІНАНСОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ТА КОРПОРАТИВНА
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТИ
ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ**

У статті досліджено особливості використання інструментів фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності для забезпечення стійкості будівельних підприємств. Проаналізовано принципи соціальної відповідальності бізнесу в сучасних умовах функціонування будівельної галузі. Означено аспекти впровадження заходів з ризик-менеджменту на будівельних підприємствах. Сформовано проблематику використання принципів ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності бізнесу. Обґрунтовано необхідність удосконалення інструментарію впровадження системи фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності для забезпечення стійкості будівельних підприємств в умовах сталого розвитку та Індустрії 4.0.

Ключові слова: фінансові ризики; ризик-менеджмент; корпоративна соціальна відповідальність; корпоративне управління; стійкість; сталий розвиток; будівельна галузь; будівельне підприємство.

Табл.: 1. Рис.: 2. Бібл.: 8.

Постановка проблеми. На сьогодні будівельна галузь України характеризується динамічністю та суттєвим впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Більшість будівельних підприємств опиняються в зоні підвищеного ризику через такі фактори, як коливання валютного курсу, нестабільність безпекової ситуації в Україні, зміни нормативно-правового забезпечення, дефіцит кваліфікованої робочої сили тощо. У контексті забезпечення сталого розвитку до будівельних підприємств висуваються також вимоги щодо екологічності матеріалів, соціальної та корпоративної відповідальності бізнесу. З огляду на такі фактори зростає потреба у забезпеченні їх фінансової та управлінської стійкості, за рахунок формування ефективного механізму адаптації до змін зовнішнього середовища.

Важливим аспектом при цьому залишається високий ризик виробничо-технічного та фінансового характеру в будівельній сфері, особливо для українських підприємств через несприятливу безпекову та економічну ситуацію. В умовах формування стійкості бізнесу важливим елементом є забезпечення соціальної корпоративної відповідальності, що впливає на репутацію забудовника, формує довгострокові партнерські відносини з клієнтами та стейкхолдерами, знижує ризик соціальної напруги в суспільстві.

У сукупності корпоративна соціальна відповідальність разом з фінансовим ризик-менеджментом формують підґрунтя забезпечення стійкості будівельного підприємства в довгостроковій перспективі. Врахування означених аспектів та формування інструментів впливу на стійкість функціонування будівельного бізнесу є актуальним завданням в умовах посилення конкуренції та нестабільності зовнішнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням ризик-менеджменту будівельних підприємств та різним аспектам корпоративної та соціальної відповідальності бізнесу присвячено наукові праці багатьох вітчизняних та закордонних учених. Так, питання формування системи ризик-менеджменту в будівельній галузі висвітлено в працях О. Данченко, О. Дуброва, І. Лагунової, А. Старостіної, А. Таран, Н. Хохлової та інших. Проте слід розширити дослідження в напрямку удосконалення управління ризиками з урахуванням існуючої безпекової ситуації в країні та економічної кризи.

Значний внесок у дослідження сутності корпоративної соціальної відповідальності бізнесу зробили такі вчені як Ф. Котлер, М. Портер. Серед українських учених ґрунтовні дослідження щодо корпоративної та соціальної відповідальності бізнесу проведені такими вченими, як О. Амоша, О. Белєнкова, О. Герасимчук, С. Ілляшенко, С. Кравцов, П. Сапіга та інші. Подальші наукові дослідження з даної тематики повинні бути зосереджені на розробці ефективних інструментів забезпечення стійкості будівельної галузі в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення держави.

Мета статті полягає у дослідженні фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності як інструментів підвищення стійкості будівельних підприємств в умовах невизначеності та мінливості зовнішнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах глобалізації та швидкого інноваційного розвитку підприємства будівельної галузі стикаються зі зростаючими ризиками, які носять більш мінливий та гібридний характер. Управління ризиками для підприємств стає ключовим елементом загальної стратегії розвитку. Як система, процес управління ризиками має на меті ідентифікацію, оцінку, контроль та мінімізацію ризиків з метою досягнення стратегічних цілей. Основна мета управління ризиками є забезпечення ефективного функціонування підприємства з мінімізацією негативного впливу зовнішнього середовища.

На сьогодні управління ризиками є невід'ємною частиною будь-якої сучасної бізнес-системи, оскільки забезпечує безперебійне функціонування всіх виробничих процесів. Система ризик-менеджменту забезпечує стаке зростання прибутку, фінансову підтримку функціонування суб'єкта, підвищення продуктивності праці та забезпечення конкурентоспроможності будівельних підприємств у довгостроковій перспективі. З проблемою ідентифікації та управління ризиками стикаються як великі, так і малі підприємства, тому саме для будівельної галузі важливо інтегрувати принципи ризик-менеджменту в управлінську практику різних відділів та служб [1].

Також доцільно зазначити важливість впровадження системи корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у діяльність підприємств наряду з системою ризик-менеджменту. Саме ці системи забезпечують адаптацію та гнучкість бізнесу до викликів зовнішніх умов функціонування як через управлінських інструментів, так і з урахуванням людського фактору. Більшість сучасних практиків розглядають систему КСВ як одну зі складових стратегії ведення бізнесу, яка включає в себе економічні інтереси підприємства та соціальні потреби суспільства, тим самим формуючи імідж та підвищуючи конкурентоспроможність бізнесу. В умовах забезпечення соціальних гарантій вона реалізується через забезпечення належних умов праці, дотримання стандартів безпеки в будівельній галузі, професійний розвиток персоналу всіх ланок. Враховуючи особливість будівельної галузі, яка пов'язана з підвищеною небезпекою виробничих ризиків, значним фізичним навантаженням та сезонністю робіт, зумовлюють специфічні вимоги до соціального захисту працівників в гідній оплаті праці, соціальних гарантій, професійного розвитку тощо.

Серед основних проблемних аспектів функціонування означених інструментів в будівельній галузі можна виокремити наступні (рис. 1).

Особливість будівельної галузі у фінансовому контексті характеризується високим рівнем капіталовкладень при довгих строках реалізації проєктів, але при цьому великою кількістю контрагентів, залежністю від матеріальних ресурсів та підрядників. За таких умов є значна ймовірність фінансових ризиків, щодо перевищення бюджету проєкту, а також валютних ризиків, які впливають на цінову політику та кінцеві результати реалізації мети. Українські будівельні підприємства мають досить слабку систему управління

фінансовими ризиками, що відображається у низькій цифровізації галузі, невідповідності міжнародним стандартам ведення бізнесу. Як наслідок, більшість підприємств втрачають свою стійкість, адаптивність, знижують рівень конкурентоспроможності тощо.

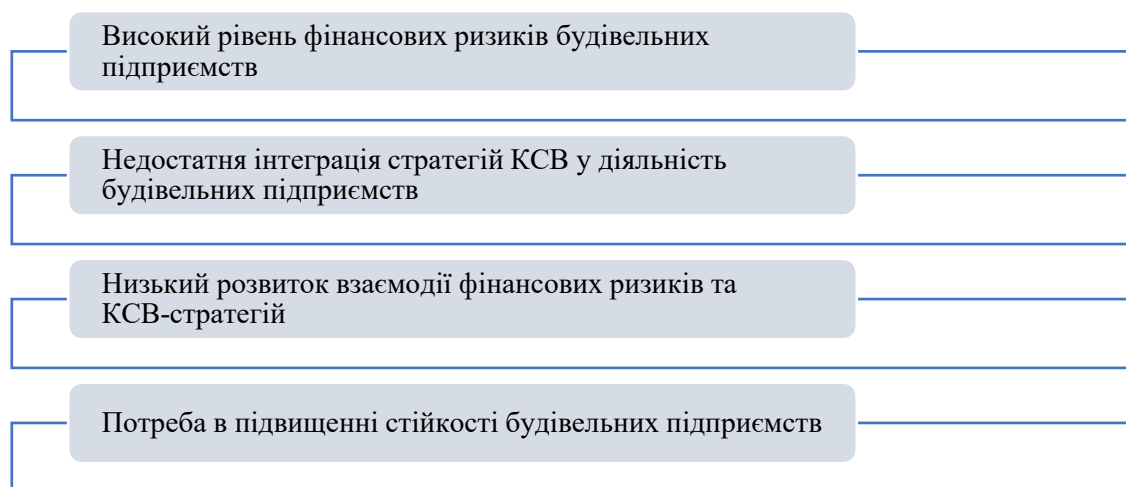

Рис. 1. Основні проблемні аспекти впровадження фінансового ризик-менеджменту та КСВ у діяльність будівельних підприємств

Джерело: систематизовано авторами.

На сьогодні досить часто впровадження напрямів КСВ більшість підприємств розглядає не як ефективний інструмент розвитку та стабільності бізнесу, а як більш формальну ознаку маркетингу. На будівельних підприємствах така практика є поширеною, що створює додаткові ризики конкурентоспроможності, репутації бізнесу тощо [3].

В умовах економічної кризи та нестабільності безпекової ситуації значна частина українських будівельних підприємств намагається не інтегрувати принципи соціальної відповідальності в систему ризик-менеджменту, що впливає на забезпечення сталого розвитку. Якщо розглядати будівельні підприємства, то ці аспекти соціальної відповідальності, наприклад, екологічні ризики, не враховуються при оцінюванні фінансової стабільності функціонування бізнесу, тим самим підвищуючи ймовірність настання несприятливих подій.

Поняття стійкості підприємства доцільно розглядати в контексті забезпечення адаптивності та гнучкості бізнесу щодо впливу умов зовнішнього середовища, що дозволяє підприємству утримувати свої конкурентні позиції та здійснення виробничої діяльності. У сфері будівництва зазначене є особливо актуальним, враховуючи залежність від багатьох зовнішніх чинників, таких як затримки постачання, зміна вартості ресурсів, зміна регуляторних впливів, нестабільна безпекова ситуація. Тому ефективне поєднання інструментів фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності дозволить бізнесу в умовах нестабільності бути більш гнучким та адаптивним, що позитивно позначається на його стійкості.

Основні ключові проблеми забезпечення корпоративної соціальної відповідальності в будівельній сфері наведено в табл. 1.

Комплексне вирішення означеної проблематики дозволить будівельним підприємствам значно покращити свої позиції на ринку будівельної галузі та забезпечити стійкість своєї діяльності шляхом створення якісних послуг та безпеки виробничої діяльності. Як вже зазначалося раніше, система фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності мають бути враховані в діяльності підприємств для забезпечення максимальної ефективності організаційних та економічних заходів [4].

Таблиця 1

Основна проблематика впровадження корпоративної соціальної відповідальності в будівельній галузі

Проблематика	Причини та ризики
Низький рівень фінансування соціальних програм	Невідповідність державної політики сучасним потребам забезпечення соціальних гарантій в галузях економіки, нестабільність джерел фінансування, що призводить до загальної соціальної напруги у сфері будівництва
Обмеження випадків для системи страхування	Значно обмежений перелік страхових послуг для працівників будівельної галузі, низький рівень довіри до страхових компаній, що знижує загальний рівень фінансового захисту
Невідповідність нормативно-правового забезпечення функціонування галузі сучасним вимогам	Неефективне правове забезпечення діяльності галузі що не враховує сучасні вимоги та може створювати правову невизначеність в питаннях соціальних гарантій
Низький рівень кадрового забезпечення	Відсутність підвищення кваліфікації для працівників галузі, що впливає на їх компетентність, та збільшує ризик виробничого травматизму
Застаріла система охорони праці, особливо в умовах військових дій	Неефективний алгоритм дій у разі виникнення загрози, що впливає на збільшення виробничих травм та ускладнює доступ до страхових виплат

Джерело: узагальнено авторами на основі [2; 5; 8].

Основні засади такого ефективного поєднання означених інструментів спрямовані на:

- системність та інтеграцію, яка включає поєднання управління фінансовими ризиками з системою корпоративної соціальної відповідальності у загальну стратегію розвитку будівельного підприємства не тільки як окремих функціональних цілей, а як загальних елементів бізнесу та моделі взаємодії між усіма учасниками виробничих процесів як в середні підприємства, так і з зовнішнім середовищем;

- превентивність та адаптивність бізнесу, яка виражається у здатності підприємства передбачити можливі фінансові ризики та запропонувати відповідні інструменти щодо їх подолання або мінімізації. При цьому підходи корпоративної соціальної відповідальності повинні враховувати майбутні вимоги суспільства, ринку, законодавства для формування відповідного механізму адаптації до таких змін;

- взаємозв'язок між фінансовою стійкістю бізнесу та корпоративною соціальною відповідальністю створює умови зниження фінансових ризиків, які пов'язані з репутацією, втратою довіри серед клієнтів та партнерів;

- прозорість звітності та комунікацій з партнерами щодо фінансових ризиків, діяльності, тендерів, соціально-екологічних стандартів, що створює довіру з боку партнерів, знижує ризики пов'язані з негативним відношенням з боку суспільства.

- постійне вдосконалення та навчання персоналу для підтримки професійних навичок та компетентності з урахуванням нових вимог до впровадження сучасних інструментів фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності. Використання новітніх цифрових технологій в управлінні підприємством на всіх ланках виробничо-організаційних процесів.

Враховуючи необхідність поєднання двох напрямів стійкості підприємства, таких як фінансовий ризик-менеджмент та корпоративна соціальна відповідальність доцільно виокремити відповідні інструменти за кожною складовою (рис. 2).

Серед інструментів фінансового ризик-менеджменту при забезпеченні стійкості підприємства слід зазначити ідентифікацію та класифікацію фінансових ризиків, оскільки в умовах розвитку цифровізації значно змінюються підходи до визначення ризиків, а також природи самих ризиків. Це своєю чергою, потребує розробки нових методів та підходів до використання кількісних та якісних методів оцінки ризиків, які б спиралися на експертні оцінки, а також використовували новітні цифрові технології, які здатні аналізувати великі масиви даних, будувати прогнози з високою точністю.

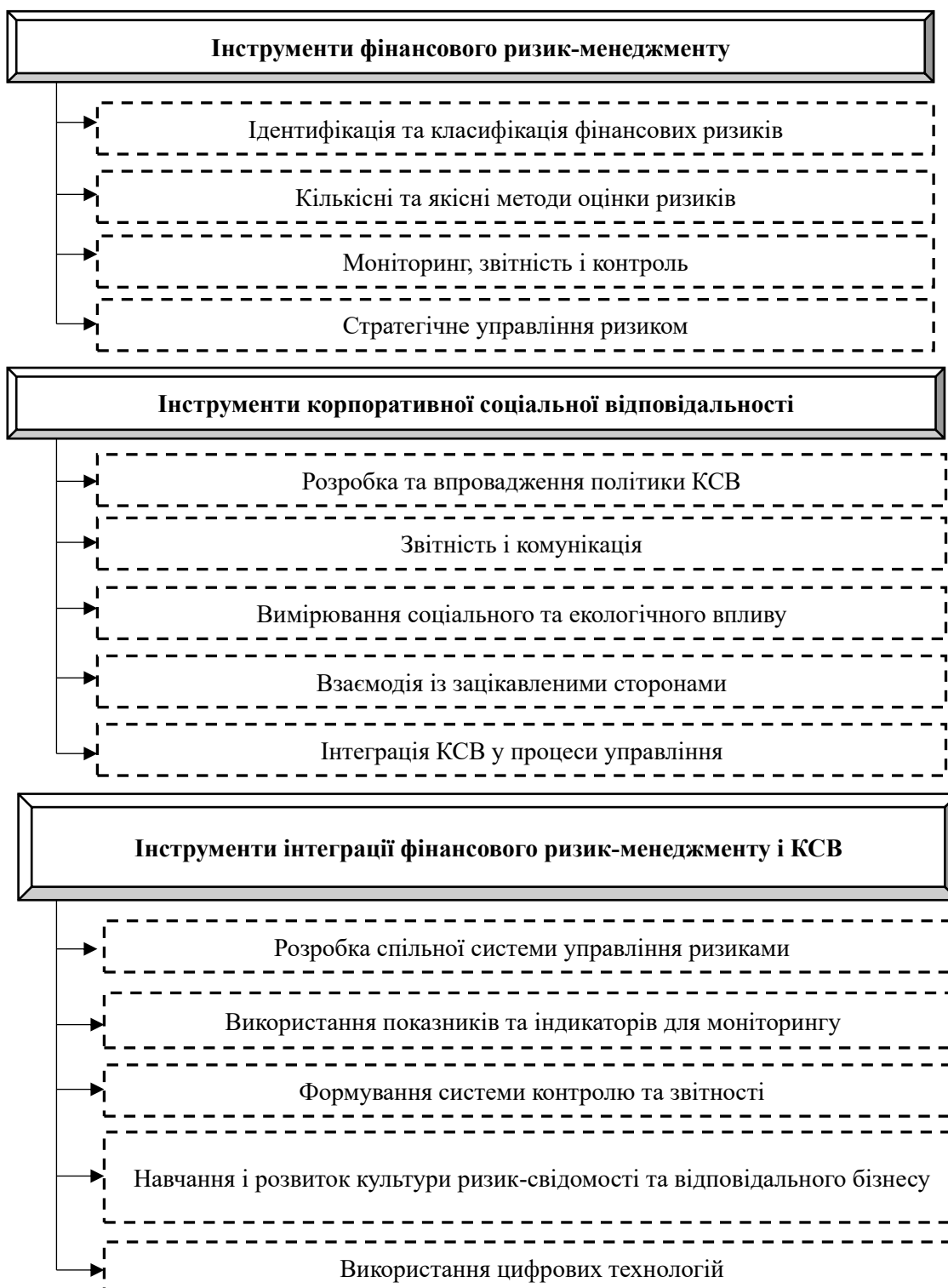

Рис. 2. Основні інструменти забезпечення стійкості будівельних підприємств у межах поєднання системи фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності

Джерело: запропоновано авторами

Для визначення етапів реалізації відповідних напрямів та контролю за досягненням поставленої мети доцільно використовувати методи моніторингу та контролю, які дозволяють вчасно виявити ступінь досягнення (відхилення) фактичних показників від прогнозних, тим самим вчасно виявити ризики або загрози та запровадити заходи щодо їх

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

усунення або мінімізації. Для будівельної галузі важливо формувати ефективність програми з управління ризиками, які дозволяють маневрувати в умовах невизначеності з мінімальними втратами.

Чим ефективніше підприємство мінімізує ризики, тим більшим є позитивний вплив на стійкість та конкурентоспроможність бізнесу на вітчизняних та міжнародних ринках.

В умовах сталого розвитку та дотримання принципів Індустрії 4.0. важливим аспектом є впровадження інструментів корпоративної соціальної відповідальності, які включають різні сфери функціонування бізнесу. Основні засади використання таких інструментів повинні бути націлені на екологічність виробництва, дотримання правил безпеки виробничих процесів та працівників, відкритість та прозорість бізнесу, що формує позитивний імідж серед клієнтів та партнерів [6].

Використання інструментів впровадження ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності у спільну систему забезпечення стійкості та розвитку будівельних підприємств може включати елементи неформального взаємозв'язку. Такі напрями формуються на підґрунті довіри з боку клієнтів, позитивного іміджу та бренда компанії, репутації, що може впливати не тільки на соціальні, але й на фінансово-економічні аспекти діяльності підприємства.

Формування культури сталого розвитку ґрунтується на підвищенні компетентності персоналу, системі постійного навчання та підвищення кваліфікації, використання європейського досвіду розвитку корпоративної культури та відповідальності бізнесу. Використання сучасних цифрових рішень дозволяє відстежувати виконання запланованих сценаріїв розвитку підприємства, у тому числі й аспектів соціальної відповідальності.

Для вирішення означених проблем з питань використання інструментів фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності слід запровадити ряд заходів, а саме [3; 6-8]:

1. Посилити систему управління фінансовими ризиками за рахунок аудиту поточної системи управління фінансами будівельних підприємств для виявлення проблемних зон, з метою вчасного реагування на такі зміни. Оптимізувати методику оцінки ризиків будівельних підприємств на основі використання сучасних програмних продуктів для використання імітаційного моделювання та побудови прогнозів розвитку бізнесу з урахуванням впливу факторів макро- та мікросередовища. Для гнучкості системи управління ризиками доцільно сформувати резерв або фонд, кошти якого будуть націлені на підтримку та стабілізацію діяльності підприємства при настанні ризиків. Розширення методів фінансової гнучкості сприятиме більш ефективно управляти фінансовими потоками для зміцнення стійкості будівельних підприємств.

2. Інтеграція корпоративної соціальної відповідальності в стратегію розвитку будівельного підприємства з урахуванням специфіки галузі, методів забезпечення безпеки праці, принципів толерантності та екологічності ведення бізнесу. Передбачає активацію практики відкритої звітності (окрім даних, що становлять комерційну таємницю) щодо ведення будівельного бізнесу з метою формування позитивного іміджу підприємства серед клієнтів та партнерів, створення відповідного бренду підприємства. При цьому доцільно приділяти значну увагу розвитку персоналу в частині підвищення кваліфікації, навчання, дотримання правил толерантності в колективі, екологічності, використання заходів мотивації, що в цілому створює соціальне підґрунтя стійкості функціонування підприємства. Слід також зауважити необхідність формування культури відповідальності серед працівників за якість виконаної роботи, формування сприятливого клімату в колективі.

3. Поєднання принципів фінансового ризик-менеджменту та соціальної відповідальності в єдиний стратегічний механізм підвищення стійкості функціонування будівельних підприємств. У цьому аспекті слід враховувати вплив соціальної культури на фінансовий

стан підприємства завдяки створеній позитивній репутації, що формує уявлення надійності партнерства та прозорості ведення бізнесу серед клієнтів. Розробка необхідної панелі показників за допомогою яких можливо оцінити вплив КСВ та ризик-менеджменту на стійкість підприємств. Залежно від специфіки функціонування галузі така панель показників може видозмінюватися. Використання сучасних цифрових рішень, які дозволяють обробляти великі масиви даних, формувати прогнози з мінімальним відхиленням, що сприяє більш ефективно приймати управлінські рішення керівниками.

4. Розширення співпраці з партнерами та стейкхолдерами в межах галузевих ініціатив розвитку бізнесу, що також сприяє зниженню ризиків через створення відповідної репутації. Мінімізація конфліктів з партнерами, яка досягається на основі прозорості ведення бізнесу та пошуку оптимальних рішень у питаннях співпраці. Залучення стейкхолдерів до прийняття рішень в напрямку формування соціально-екологічної співпраці, звітності та моніторингу результатів діяльності.

5. Моніторинг, оцінка ефективності реалізації запропонованих заходів з метою постійного вдосконалення процесів. Моніторинг дозволяє вчасно виявити слабкі місця з метою швидкого реагування на такі відхилення, що дозволяє надалі удосконалити необхідні процеси, тим самим мінімізуючи повтор загроз. Використання програмних продуктів, які дозволяють проводити ризик-моніторинг та моделювати сценарії розвитку будівельних підприємств як в загальній стратегії, так і за окремими функціональними підрозділами.

Висновки та пропозиції. Дослідження теоретичного базису фінансового ризик-менеджменту та корпоративної соціальної відповідальності будівельних підприємств підтвердило важливість впровадження таких інструментів не лише для підтримки конкурентоспроможності бізнесу, але й забезпечення його стійкого розвитку в довгостроковій перспективі. Будівельна галузь має значний вплив на регіональний соціально-економічний розвиток та добробут життя населення, що вимагає комплексного підходу до впровадження стратегій соціальної відповідальності.

Діяльність будівельних підприємств у сфері соціальної відповідальності націлена на зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, покращення безпеки праці, розвиток місцевих громад та дотримання високих стандартів ділової етики. При цьому, ефективне управління ризиками не лише допомагає підприємству зменшити потенційні витрати, але й забезпечує його сталий розвиток. Реалізація принципів мінімізації ризиків потребує не лише ретельного аналізу та управління ризиками, але й трансформації корпоративного управління, адаптації до вимог нових технологій та гнучкості в ухваленні стратегічних рішень.

Розуміння та врахування цих ключових аспектів управління ризиками та соціальної відповідальності допомагає підприємствам підвищити свою конкурентоспроможність, адаптивність та стійкість у глобальному економічному середовищі. Тому систематичне впровадження та удосконалення інструментів управління фінансовими ризиками та КСВ має вирішальне значення для забезпечення успішного функціонування та сталого розвитку сучасних будівельних підприємств.

Список використаних джерел

1. Балдинюк В. М. Ризик-менеджмент як інструмент управління діяльності суб'єктів господарювання / В. М. Балдинюк // Економіка та суспільство. – 2023. – № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-39>.
2. Беленкова О. Ю. Принципи та чинники формування корпоративної соціальної відповідальності в будівництві / О. Ю. Беленкова, Я. Ф. Локтіонова // Будівельне виробництво. – 2024. – № 77. – С. 108-114.
3. Згалат-Лозинська Л. О. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник зміцнення економічної безпеки будівельних підприємств / Л. О. Згалат-Лозинська, П. Ю. Дорошенко // Цифрова економіка та економічна безпека. – 2025. – Вип. 2(17). DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-43>.

4. Ланьо О. О. Науково-методичні підходи до управління фінансовими ризиками будівельних підприємств / О. О. Ланьо // Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. – 2018. – № 30 (19). – Т. 2, ч. 2. – С. 121-126.
5. Лич В. М. Ефективність організаційно-економічного механізму забезпечення соціальних гарантій в системі корпоративної відповідальності будівельних підприємств України / В. М. Лич, К. В. Середюк // Економіка та суспільство. – 2024. – № 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-163>.
6. Попело О. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств в контексті підвищення їх конкурентоспроможності / О. Попело, М. Дубина // Економіка та суспільство. – 2023. – № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-77>.
7. Прав Ю. Г. Управління ризиками інвестиційно-будівельних проєктів / Ю. Г. Прав // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Державне управління. – 2020. – № 31(70)(3). – С. 175-180. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/32.pdf.
8. Селіверстова Л. С. Підходи до формування організаційно-економічного механізму управління соціальною відповідальністю бізнесу / Л. С. Селіверстова, Н. В. Лосовська // Економіка та держава. – 2019. – № 7. – С. 13–16. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.7.13>.

References

1. Baldynyuk, V. (2023). Risik-menedgment kak instrument upravlenie diyalnosti subektiv gospodarivaniya [Risk management as a tool for managing the activities of business entities]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-39>.
2. Bielienskova, O. Loktionov, a Ya. (2024). Principi ta chiniki formuvaniya korporativnoi sosialnoi vidpovidalnosti v budivnistvi [Principles and factors of forming corporate social responsibility in construction]. *Budivelne vyrobnytstvo – Construction production*, (77), 108-114.
3. Zgalat-Lozynska, L., & Doroshenko, P. (2025). Korporativna socialna vidpovidalnist yak chin-nil zmicheniya economicnoi bezpeki budivelnih pidpriemstv [Corporate social responsibility as a factor in strengthening of construction enterprises economic security]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital economy and economic security*, 2(17). <https://doi.org/10.32782/dees.17-43>.
4. Lanyo, O. O. (2018). Naykovo-metodichni pidhiodi do upravleniya finansovimi rizikami budiv-elnih pidpriemstv [Scientific and methodological approaches to financial risk management of construc-tion enterprises]. *Sotsialno-ekonomichniy rozvytok rehioniv v konteksti mizhnarodnoi intehtratsii – Soc-io-economic development of regions in the context of international integration*, 2(30(19)), 2, 121-126.
5. Lych, V., & Seredyuk, K. (2024). Efektivnist organizaciino-ekonomicnogo mehanizmu zab-ezpecniya sosialnih garantii v sisiteme korporativnoi vidpovidalnosti budivelnih pidpraemstv Ukraine [Effectiveness of the organizational and economic mechanism of social guarantees in the system of corporate responsibility of construction enterprises in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (70). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-163>.
6. Popelo, O., & Dubyna, M. (2023). Teoreticni aspekti zabezpecheniya economicnoi bezpeki budivelnih pidpriemstv v kontekste zabezpecheniua konkurentospromozhnosti [Theoretical aspects of en-suring economic security of construction enterprises in the context of increasing their competitiveness]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 54. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-77>.
7. Prav, Yu. H. (2020). Upravlenie rizikami investicino-budiveknh proectov [Risk management of investment and construction projects]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Derzhavne upravlinnia – Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Public Administration*, 31(70)(3), 175–180. http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/32.pdf.
8. Seliverstova L.S., Losovska N.V. (2019) Pidkhody do formuvannia orhanizatsiino-ekonomic-hoho mekha nizmu upravlinnia sotsialnoiu vidpovidalnistiu biznesu [Approaches to the formation of the organizational and economic mechanism of business social responsibility management]. *Ekonomika ta derzhava – Ekonomika ta derzhava*, 7, 13–16. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.7.13>.

Отримано 14.10.2025

UDC 658.155:005.334

Olha Popelo

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Management and Administration
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: popelo.olha@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-4581-5129>

Vladyslav Drahun

PhD student

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: vladdragun2@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0006-2524-007X>

**FINANCIAL RISK MANAGEMENT AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY
AS TOOLS FOR INCREASING THE RESILIENCE OF ENTERPRISES**

The article examines the features of using financial risk management and corporate social responsibility tools to ensure the sustainability of construction enterprises. The principles of business social responsibility in modern conditions of the construction industry are analyzed. The aspects of implementing risk management measures in construction enterprises are identified. The issues of using the principles of risk management and corporate social responsibility of business are formulated. The need to improve the tools for implementing the financial risk management and corporate social responsibility system to ensure the sustainability of construction enterprises in the context of sustainable development and Industry 4.0 is substantiated.

It is argued that the study of the theoretical basis of financial risk management and corporate social responsibility of construction enterprises confirmed the importance of implementing such tools not only to support the competitiveness of the business, but also to ensure its sustainable development in the long term. It is proven that the construction industry has a significant impact on regional socio-economic development and well-being of the population, which requires an integrated approach to the implementation of social responsibility strategies.

It is analyzed that the activities of construction enterprises in the field of social responsibility are aimed at reducing the negative impact on the environment, improving occupational safety, developing local communities and adhering to high standards of business ethics. It is proven that the implementation of risk minimization principles requires not only careful analysis and risk management, but also the transformation of corporate governance, adaptation to the requirements of new technologies and flexibility in making strategic decisions.

It is substantiated that understanding and taking into account these key aspects of risk management and social responsibility helps enterprises increase their competitiveness, adaptability and sustainability in the global economic environment.

Keywords: financial risks, risk management, corporate social responsibility, corporate governance, sustainability, sustainable development, construction industry, construction enterprise.

Table: 1. Fig.: 2. References: 8.